

DEN GUDOMLIGA LAGENS DOMAR

Inom Hanafiskolan delas den gudomliga lagens domar [*al-Ahkâm al-Shar'iyah*] som berör människor med religiöst ansvar [*taklîf*]¹, in i åtta olika kategorier:

Det Obligatoriska [*fardh*]

Det Obligatoriska är den befallning som är grundad på bevis vars tillförlitlighet och innebörd är obestriddliga [*dalil qat'i*]. Koranens verser och masstransmitterade *hadîth*er som inte har mer än en tydlig tolkning.

Den som utav lydnad utför det obligatoriska gör sig förtjänt av belöning medan den som utan giltig ursäkt lämnar det obligatoriska faller i synd och har gjort sig förtjänt av bestraffning. Det är tvunget att erkänna dessa bud och ett förnekande av dem kan leda till otro [*kufr*].

Då ett obligatoriskt delmoment i en handling utelämnas, anses inte handlingen vara utförd. En exemplifiering av detta är utelämnandet av Koranrecitationen i bönen. Då recitation i bönen är *fardh*, medför dess utelämnande att bönen annulleras och måste göras om.

Det Nödvändiga [*wâjib*]

Wâjib består av tvingande bud och befallningar men som dock baseras på källor som ger möjlighet till tolkning eller vars källors autenticitet inte är lika stark som vid *al-fardh*. Dessa slags bevis kallas för spekulativa bevis [*dalil dhanni*].

Att handla efter det som är *wâjib* är tvunget. Den som utav lydnad handlar efter dessa bud förtjänar belöning och den som bryter mot dessa bud faller i synd och förtjänar bestraffning. Dock är denna synd inte lika stor som synden vid utelämnandet av en *fardh*. Dessutom faller den som förnekar en *wâjib* i synd och **inte** i otro [*kufr*].

---

¹ *Taklîf* är ett religiöst ansvar och personen med detta ansvar kallas för *mukallaf*. *Taklîf* utgör grunden för att kunna dömas under den islamiska lagen. Villkoren för *taklîf* är: friskt sinnestillstånd, Pubertet, blivit nådd av det islamiska budskapet. Puberteten träder in då första sädesuttömningen sker för män (detta sker ofta i en erotisk dröm) och då första menstruationen visar sig för kvinnor. Den lägsta åldern för pubertet hos män är 12 mån år och hos kvinnor är 9 mån år. Vid de fall där ingen menstruation uppstår eller ingen sädesuttömning sker, anses personen vara vuxen vid en ålder av 15 mån år.

Att ofrivilligt eller omedvetet utelämna ett nödvändigt [*wajib*] delmoment i en handling annullerar inte handlingen men handlingen anses var ofullständig, vilket oftast medför rättelse eller komplettering. Ett medvetet utelämnande av ett delmoment i en handling som är nödvändigt [*wajib*] annullerar handlingen, vilket medför att den måste göras om.

Det starkt rekommenderade – [*Sunnah mu'akkada*]

Det Starkt Rekommenderade är de handlingar som Profeten ﷺ utförde regelbundet och som inte utgjorde en världslig vana. Något som regelbundet utfördes, påbjöds och som endast utelämnades ett fåtal gånger (De lärda förklarar att utelämnandet oftast var för att påvisa att handlingen inte är obligatorisk). Att lämna och inte handla efter en *sunnah mu'akkadah* är klandervärt, men utgör inte en synd. Å andra sidan, att göra det till en vana att utelämna en *sunnah mu'akkadah* leder till synd då man anses vända bort från den Profetiska Vägledningen som i sig är nödvändigt att följa.

Det Rekommenderade – [*Sunnah ghayr mu'akkada, Mustahabb, mandub*]

Det Rekommenderade är de handlingar som Profeten ﷺ utförde, men som inte utfördes på regelbunden basis eller handlingar av världslig natur. Att utföra det rekommenderade är belöningsvärt men att utelämna det är varken klandervärt eller syndigt.

Det Tillåtna – [*Mubâh*]

Det Tillåtna är i sig självt varken belöningsvärt eller straffbart. Dessa handlingar kan dock belönas eller bestraffas i enlighet med deras avsikt.

Det Ogillade – [*Makrûh tanzîhan*]

Det ogillade är det som vi har blivit ombedda att lämna trots att det inte utgör någon synd. Den som lämnar det blir belönad och den som utför det har handlat under gränsen för vad som anses vara optimalt [*khilâf al-awla*].

Det Avskydda – [*Makrûh tahrîman*]

Det Avskydda är de förbud som är nödvändiga att följa. Dock, i likhet med *wâjib* är källorna som de baseras på inte av den högsta graden av autenticitet. Dessa förbud baseras på *dalîl dhanni*.

Den som bryter ett sådant förbud förtjänar bestraffning. Det är därmed nödvändigt att rätta sina handlingar efter dessa förbud

och att bryta mot dessa utgör en synd, men att förneka dem utgör inte otro [*kufr*]. Generellt kan man säga att *makrûh tahrîman* är motsatsen till *wâjib*.

Det Förbjudna – [Harâm]

Det Förbjudna, *harâm*, är den starkaste formen av förbud, baserat på källor där det inte råder någon tvekan kring deras autenticitet, d v s *dalîl qat'i*.

Att avstå från det förbjudna kan medföra belöning och den som syndar, eller bryter mot förbuden, har gjort sig förtjänst av bestraffning. Att avstå från de förbjudna handlingarna är obligatoriskt och att förneka dessa kan leda till otro [*kufr*].

BOKEN OM RENANDET

[كتاب الطهارة]

Ordet Tahara betyder renande/renlighet och kan användas i både materiell och immateriell innebörd.

"Gud älskar de som vänder tillbaka till Honom i ånger [om de har syndat] och Han älskar dem som vill rena sig" [Koranen 2:222]

Profeten ﷺ sa: "Renandet utgör hälften av tron." [Muslim]

Renande inom rättsläran delas in i två kategorier:

Ritueilt renande, som är upphävande av det ritueilt orena tillståndet [*hadath*].

Materieilt renande, som är borttagandet av materieilt orenlighet [*khabath, najasa*] från kropp, klädsel och den yta på vilken den rituelle bönen utförs.

RENANDE VATTEN

تَصِحُّ الطَّهَارَةُ بِمَاءِ الْمَطَرِ وَالْآبَارِ وَالْعِيُونِ وَالْأَنْهَارِ وَالْبِحَارِ، وَبِمَا
ذَابَ مِنْ ثَلْجٍ وَبَرَدٍ مَا دَامَ طَهُورًا،
[وَالطُّهُورُ]: هُوَ الْبَاقِي عَلَى أَوْصَافِ خِلْقَتِهِ لَمْ يَخَالِطْهُ شَيْءٌ يُقَيِّدُهُ
وَيَسْلُبُهُ الطُّهُورِيَّةَ، سَوَاءً كَانَ جَارِيًا أَوْ بِحَوْضٍ كَبِيرٍ كَالْعَشْرِ فِي عَشْرِ
وَعُمُّهُ لَا يَنْكَشِفُ بِالْعَرَفِ.

Renande är giltigt med regnvatten, brunnsvatten, källvatten, flodvatten, havsvatten, och [smält] snö eller hagel, så länge det är renande.

Det renande vattnet är det som upprätthåller sina naturliga egenskaper², [och att] det inte har blandats med något som villkorar det och därmed tar bort dess renande verkan.

Detta gäller oavsett om vattnet är rinnande eller i en stor behållare, med en omkrets på minst tio gånger tio alnar³ [*dhirâ*] och vars djup medför att dess botten inte exponeras av att vatten skopas ur det [med båda händerna].

* * *

---

² De naturliga egenskaperna som åsyftas är doft, smak och färg.

³ En aln [*dhirâ*] är en klassisk måttenhet som utgör länden av en normalstor underarm vilket är ca 50 cm.

TVAGNINGEN (WUDHŪ')

Tvagningsens [*wuḍhū's*] obligatoriska moment

[فرائض الوضوء]

وَفَرَضُ الْوُضُوءِ أَرْبَعَةٌ:

أَوَّلًا: غَسْلُ الْوَجْهِ، وَحَدُّهُ طُولًا مِنْ مَبْدَأِ النَّاصِيَةِ إِلَى أَسْفَلِ الذَّقَنِ لِمَنْ لَيْسَتْ لَهُ لِحْيَةٌ كَثِيفَةٌ، وَإِلَى ظَاهِرِ الْكَثِيفَةِ، وَحَدُّهُ عَرْضًا مِنْ شَحْمَةِ الْأُذُنِ إِلَى شَحْمَةِ الْأُخْرَى وَلَوْ مُلْتَحِيًا.

وَالْفَرَضُ الثَّانِي: غَسْلُ الْيَدَيْنِ مَعَ الْمِرْفَقَيْنِ.

وَالْفَرَضُ الثَّلَاثُ: مَسْحُ رُجْعِ رَأْسِهِ.

وَالْفَرَضُ الرَّابِعُ: غَسْلُ الرَّجْلَيْنِ مَعَ الْكَعْبَيْنِ.

Tvagningsens [*wuḍhū's*] obligatoriska moment är fyra:

Det första: Att tvätta⁴ ansiktet. Dess avgränsning på höjden är från pannans högsta del⁵ till hakans lägsta del för den som inte har ett tjockt skägg⁶, eller till det tjocka skäggets yttre⁷. Dess avgränsning på bredden är från ena öronsnibben till den andra, även för den som har skägg.

Det andra obligatoriet: Att tvätta båda armarna, upp till och med armbågarna.

Det tredje obligatoriet: Att stryka⁸ [över] en fjärdedel av huvudet.

Det fjärde obligatoriet: Att tvätta båda fötterna; upp till och med anklarna.

⁴ Att tvätta [*ghasl*] definieras genom att vatten rinner på kroppsdelens i den mängd att det droppar åtminstone en eller två droppar från kroppsdelens. Att enbart fukta kroppsdelens är därför inte tillräckligt.

⁵ Vid en normal hårlinje.

⁶ Det tjocka skägget är det varigenom den underliggande huden inte syns vid normalt talavstånd.

⁷ Vattnet behöver därmed inte nå huden under skägget utan det räcker med att vattnet når skäggets yttre, dvs den synliga delen.

⁸ Att stryka över [*mash*] uppfylls genom att kroppsdelens fuktas och kräver inte att vatten rinner på kroppsdelens. Dock om vatten skulle rinna över huvudet så skulle det uppfylla obligatoriet av att stryka över huvudet.

Tvagningsens rekommenderade handlingar

[سنن الوضوء]

وَمِنْ سُنَنِهِ: النِّيَّةُ، وَالسَّوَاكُ، وَالتَّسْمِيَةُ، وَغَسْلُ يَدَيْهِ إِلَى رُسْعَيْهِ فِي
إِبْتِدَائِهِ، وَالتَّرْتِيبُ كَمَا نَصَّ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ، وَالْمَوْلَاةُ، وَتَثْلِيثُ
الْغَسْلِ، وَالْمُضْمَضَةُ، وَالِاسْتِنْشَاقُ، وَتَحْلِيلُ اللِّحْيَةِ وَالْأَصَابِعِ،
وَاسْتِيعَابُ الرَّأْسِ بِالمَسْحِ، وَالدَّلْكُ، وَالبَدَاءُ بِالمِيَامِنِ وَرُؤُوسِ الْأَصَابِعِ،
وَمُقَدِّمِ الرَّأْسِ، وَمَسْحِ الرَّقَبَةِ دُونَ الخُلْفِ.

Utav tvagningsens rekommenderade handlingar [*sunnah*] är:

1. Avsikten (*niyyah*).
2. Att borsta tänderna (*siwāk*).
3. Att nämna Allāhs namn (*tasmiyah*).⁹
4. Att tvätta händerna upp till och med vristerna i början av tvagningen.
5. Att följa den ordningsföljd som Allāh har nämnt i Sin skrift.
6. Att kontinuitet [upprätthålls under tvagningen].
7. Att tvätta [de kroppsdelar som tvättas] tre fullständiga gånger.
8. Att skölja munnen [tre gånger].
9. Att rena näsans inre [tre gånger].
10. Att kamma igenom skägget med våta fingrar.
11. Att dra ens våta fingrar mellan fingrarna och tårna.
12. Att stryka över hela huvudet [en gång, och öronen med samma vatten].
13. Att skrubba [kroppsdelarna då de tvättas].
14. Att inleda med den högra kroppsdelan [när man tvättar armarna och fötterna].
15. Att inleda med spetsarna av fingrarna och tårna [när man tvättar armarna och fötterna].
16. Att börja med [från] den främre delen av huvudet [när man stryker [över] det].
17. Att stryka [över] den bakre delen av nacken, men inte halsen.

---

⁹ I början av tvagningen

Tvagnings etikettsregler

[آداب الوضوء]

وَمِنْ آدَابِهِ: اسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ، وَالتَّحَرُّرُ عَنِ الْعُسَالَةِ، وَالِدُّعَاءُ بِالْمَأْتُورِ،
وَالتَّسْمِيَةُ عِنْدَ كُلِّ عُضْوٍ، وَمُبَاشَرَتُهُ بِنَفْسِهِ قَبْلَ دُخُولِ الْوَقْتِ، وَلَا
عُذْرَ بِهِ، وَالشَّهَادَتَانِ، وَالشُّرْبُ مِنْهُ بَعْدَهُ.

Utav tvagnings etikettsregler (*ādāb*) är:

1. Att rikta sig mot *Qiblah*¹⁰.
2. Att undvika stänk från det brukade tvagningsvattnet [från att hamna på ens kläder eller kropp].
3. Att åkalla [*du'ā'*] med det som har återberättats.
4. Att nämna Allāhs namn för varje kroppsdel man tvättar.
5. Att själv utföra tvagningen innan bönetiden infaller, såvida man inte har en ursäkt [*'udhr*].¹¹
6. Att recitera de två trosbekännelserna efter tvagningen [*wudū'*].
7. Att dricka av det [överblivna vattnet] efteråt.

---

¹⁰ Qiblah är böneriktningen som utgörs av Ka'bah i Makkah

¹¹ Med ursäkt menas en enligt rättsläran legitim ursäkt. Detaljerna för detta kommer att redogöras för längre fram i boken.

Det ogillade i tvagningen

[مكروهات الوضوء]

وَمِنْ مَكْرُوهَاتِهِ: الْإِسْرَافُ، وَالتَّقْتِيرُ فِيهِ، وَضَرْبُ الْوَجْهِ بِهِ، وَالتَّكَلُّمُ
بِغَيْرِ الدُّعَاءِ، وَالِاسْتِعَانَةُ بِغَيْرِ عُدْرٍ.

Utav det som är ogillat [*makrūh*] i tvagnigen [*wuḍū'*] är:

1. Att slösa vatten [*isrāf*].
2. Att använda för lite vatten i tvagningen [*taqtīr*].
3. Att slå med vattnet mot ansiktet när man tvättar det.
4. Att tala under tvagningen, annat än åkallan.
5. Att söka hjälp [med tvagningen] utan ursäkt [*'udhr*].

Orsaken för tvagningens obligatorium

[سبب وجوب الوضوء]

وَسَبَبُ الْوُضُوءِ: إِرَادَةُ مَا لَا يَجِلُّ إِلَّا بِهِ، كَالصَّلَاةِ، وَمَسِّ الْمِصْحَفِ،
أَوْ تَوَجُّهُ الْخِطَابِ بِضَيْقِ وَقْتِ الصَّلَاةِ عَنْهَا.

Den rättsliga orsaken för tvagningen är viljan att göra det som inte är tillåtet förutom i ett tillstånd av tvagningen [*wuḍū'*], såsom den rituella bönen [*ṣalāh*] eller vidrörandet av Koranen; eller så kan den rättsliga orsaken även vara den gudomliga befallningen som riktats mot någon på grund av att bönetiden snart går ut [dvs. att det, för den vars bönetid snart går ut, är en gudomlig befallning att utföra tvagningen].

Villkoren för tvagningens obligatorium

[شروط وجوب الوضوء]

وَشُرُوطُ التَّكْلِيفِ بِهِ: الْإِسْلَامُ، وَالْبُلُوغُ، وَالْعَقْلُ، وَانْقِطَاعُ الْحَيْضِ
وَالنَّفَاسِ وَالْحَدَثِ، وَالْقُدْرَةُ عَلَى [اسْتِعْمَالِ] الْمَاءِ الطَّهَوْرِ الْكَافِي،
وَالْقُدْرَةُ عَلَى آدَاءِ الصَّلَاةِ، وَتَوَجُّهُ الْخِطَابِ بِضَيْقِ الْوَقْتِ.

Villkoren för [att man ska anses] vara rättsligt ansvarig att utföra den är följande:

1. Islam.
2. Pubertet.
3. Normalt mentalt tillstånd.
4. Upphörandet av menstruation.
5. Post-natal blödning eller tillståndet av rituell orenlighet.
6. Tillgång till att använda tillräckligt med renande vatten.
7. Förmåga att utföra bönen [*ṣalâh*].
8. Den gudomliga befallningen som riktats mot en person på grund av att bönetiden snart går ut.

[شروط صحة الوضوء]

وَشُرُوطُ صِحَّتِهِ: عُمُومُ الْبَشَرَةِ بِالْمَاءِ الطَّهَّورِ، وَزَوَالُ مَا يَمْنَعُ وُضُوءَهُ إِلَى الْجَسَدِ، وَانْقِطَاعُ مَا يَنْفِيهِ حَالَةَ الْغَسْلِ كَظُهُورِ رَشْحِ بِمَاءِ السَّبِيلِ.

Villkoren för att tvagningen ska bli giltig är följande:

1. Att renande vatten omfattar huden fullständigt.¹²
2. Avlägsnandet av allt som hindrar vatten från att nå kroppen.
3. Upphörandet av alla [de] tillstånd som bryter tvagningen [*wuḍū'*] medan man tvättar¹³, så som framträdandet av passagen¹⁴.

[حكم الوضوء]

وَحُكْمُهُ: حِلُّ مَا كَانَ مُتَّبِعًا قَبْلَهُ، كَالصَّلَاةِ، وَمَسِّ الْمِصْحَفِ.

Dess rättsliga dom (*hukm*) är att allt det som var otillåtet före tvagningen nu är tillåtet, såsom att utföra bönen och vidröra en kopia av Koranen.

[أركان الوضوء]

وَأَرْكَانُهُ: هِيَ فَرَائِضُهُ.

Dess [obligatoriska] moment (*rukṅ*, pl. *arkān*) är dess fyra obligatoriska moment som nämndes tidigare.

---

¹² Dvs av de kroppsdelar som måste tvättas; dvs. de obligatoriska momenten

¹³ dvs. medan man utför *wuḍū'*

¹⁴ Passage [*sabil*] är ett finare ord könsorganet som är passage för urin eller avföring.

Tvagningens kategorier

[أقسام الوضوء]

وَأَقْسَامُ الْوُضُوءِ ثَلَاثَةٌ: فَرَضٌ، وَوَاجِبٌ، وَنَفْلٌ.

الأوّل (الفرض): للصلاة مطلقاً مع الحدث، ولسجدة التلاوة، ومس آية.

الثاني (الواجب): للطواف بالكعبة، ومس التفسير.

الثالث (المندوب): للمس نحو كتف الفقه، وتجديد [الوضوء] لصلاة أخرى، وللخروج من خلاف العلماء كمس امرأة، وللتوم، والاستيقاظ، وبعد كل خطيئة، وفهقهة خارج الصلاة.

Tvagningens kategorier är tre: obligatorisk, nödvändig och rekommenderad.

Den första: Obligatorisk (*farḍ*), det vill säga när en person är i ett tillstånd av mindre rituell orenlighet och avser att göra [något av följande]:

Den rituella bönen,

[Att utföra] prostreringen [*sujūd*] vid recitation¹⁵.

Att röra en vers av Qur'ānen [annat än med en barriär som inte sitter fast med [den], såsom t.ex. något objekt man kan vidröra Qur'ānen med och bläddra dess sidor];

Den andra: Nödvändig (*wādjib*), det vill säga när en person är i ett tillstånd av mindre rituell orenlighet och avser att vandra runt (*tawāf*) Ka'ban eller vidröra en bok i Qur'ānisk exegetik (*tafsīr*);

Den tredje: Rekommenderad (*mandūb*), det vill säga när en person är i tillståndet av mindre rituell orenlighet, i följande fall:

Innan man vidrör en bok i rättslära (*fiqh*) eller liknande [utav vördnad].

[För] att förnya ens *wuḍū'* till en annan bön.

---

¹⁵ Dvs vid recitationen av en vers som medför att man måste utföra en prostrering med pannan på marken

[För] att undvika oenighet hos lärde från andra rättsskolor, såsom efter att ha rört en kvinna [eller ens könsorgan].

Innan man ska gå och lägga sig.

Efter att ha vaknat upp ur sömnen.

Efter varje synd,

Efter att ha skrattat högt utanför bönen (*ṣalāt*).

Det som upphäver tvagningen

[نواقض الوضوء]

وَيَنْقُضُ الْوُضُوءَ كُلُّ شَيْءٍ خَرَجَ مِنَ السَّبِيلَيْنِ، وَبِحَاسَةِ سَائِلَةٍ مِنْ غَيْرِهِمَا،
كَدَمٍ، وَقِيٍّ يَمَلَأُ الْقَمَّ، وَنَوْمٍ غَيْرٍ مُتَمَكِّنٍ بِنَحْوِ اضْطِجَاعٍ وَتَوَرُّكٍ،
وَإِغْمَاءٍ، وَجُنُونٍ، وَسُكْرٍ، وَقَهْقَهَةٌ مَصِلٍ بَالِغٍ، وَمَسُّ فَرْجٍ بِذَكَرٍ
مُنْتَصِبٍ.

Tvagningen upphävs av vad som helst av följande ting:

1. Allt som kommer ut ur de två öppningarna.
2. Orenligheter som rinner ut från annat ämne de två öppningarna, såsom blod [eller var].
3. Att kräkas en munfull eller mer.
4. Att sova i en sådan ställning att ens bakdelar inte är helt nedtryckta mot marken, såsom när man ligger ner eller lutar mot ens ena sida.
5. Att förlora medvetandet [bli medvetslös].
6. Galenskap.
7. Berusning.
8. Att, en vuxen, skrattar högt medan han/hon utför bönen [ṣalāt].
9. Beröring mellan en styv penis och en vagina.